

Het verwerkingsproces bij kinderen en jongeren

Kinderen en jongeren reageren anders. Kinderen en jongeren kennen dezelfde gevoelens als volwassenen. Ook zij zijn na een schokkende gebeurtenis boos, verdrietig, verward en bang. Toch zijn er enkele fundamentele verschillen. Kinderen zijn in de eerste plaats kinderen. Jongeren zijn in de eerste plaats jongeren. Ze reageren vanuit hun 'kind of jongere zijn' op een manier die niet altijd gemakkelijk is voor volwassenen om te begrijpen.

Kinderen zijn in zekere mate benadeeld omdat ze in hun taal en denken nog in volle ontwikkeling zijn en ze de dingen vaak letterlijk opnemen. Daartegenover staat dat kinderen spontaner zijn en ze nog maar weinig levenservaring hebben. Dit geeft hen een zekere flexibiliteit die kan bijdragen tot een vlot herstel.

Jongeren worden sowieso al heen en weer geslingerd tussen hun drang naar onafhankelijkheid en hun behoefte aan bescherming.

Reacties op verschillende leeftijden

Een kind of jongere gaat met een moeilijke situatie om op een manier die eigen is aan zichzelf, aan zijn leeftijd en aan zijn mogelijkheden. Meer informatie hierover vind je in het boek 'Kinderen helpen na een schokkende gebeurtenis'.

- **Baby's (van 0 tot 1 jaar):** Baby's hebben nog geen ik-besef en drijven daardoor op de emoties van hun omgeving. Het is vooral belangrijk dat hun ritme en structuur worden behouden. Ze hebben behoefte aan eten, drinken, liefde en lichamelijk contact.
- **Peuters (van 1 tot 3 jaar):** Peuters zijn heel sfeergevoelig. Ze richten zich vooral op de reacties van hun ouders. Peuters richten zich mentaal en motorisch op het zoeken van een beschermende figuur en worden daardoor soms opnieuw aanhankelijker en afhankelijker.
- **Kleuters (van 3 tot 6 jaar):** Kleuters richten zich tot primaire steunfiguren om hun gevoelens van angst te verminderen. Vaak zijn dat in eerste instantie de ouders, maar ook andere vertrouwenspersonen zoals de kleuterleid(st)er, of oma/opa kunnen belangrijk zijn. Na een gebeurtenis met een grote impact heeft een kleuter vooral last van scheidingsangsten. Meestal vertonen kleuters ook regressief gedrag.
- **Lagere schoolkinderen (6 tot 11 jaar):** Deze baseren zich al minder op de reacties van hun ouders en begrijpen al beter wat er aan de hand is. Dit maakt hen erg kwetsbaar. Ze begrijpen wel alles, maar kunnen er nog niet mee omgaan. Eigen aan kinderen van deze leeftijd is het 'magisch denken'. Omdat ze de werkelijke feiten niet helemaal begrijpen, zoeken ze een verklaring in hun fantasie. Ze leggen dan vaak de oorzaak bij zichzelf, waardoor ze last krijgen van schuldgevoelens.
- **Jonge jongeren (11- tot 14-jarigen):** Deze kinderen vallen tussen twee groepen in en neigen soms naar de ene, soms naar de andere leeftijdsgroep. Het is belangrijk af te tasten tot welke groep ze behoren.
- **Jongeren (14 tot 18 jaar):** Jongeren worden sowieso al heen en weer geslingerd tussen hun drang naar onafhankelijkheid en hun behoefte aan bescherming. Ze richten zich vooral op leeftijdsgenoten. Na een schokkende gebeurtenis wordt hun functioneren en positie zowel bij die leeftijdsgenoten als bij hun ouders kwetsbaarder en complexer.